

τροφῆς του) πολλαχ. β) Ὁφελούμαι κοιν. : Δὲ βγάζουμε τίποτα ποὺ ζοῦμε. γ) Νικῶ τινα κερδίζων ἐν παιγνιδίῳ τυχερῶ, ἰδίᾳ ἐν χαρτοπαιγνίῳ Πελοπν. (Λακων.) : Ἐγὼ τὸν βγάζω τὸν δεῖνα. 10) Εἶμαι ἀνώτερός τινος, ὑπερβάλλω τινά, παρευδοκιμῶ Κρήτ. : Αὐτὸς μὲ βγάζει ἐμένα. 11) Ἀποχωρίζω, ξεχωρίζω τι ἐκ τοῦ γενικοῦ συνόλου κατανεμομένου εἰς μέρη κοιν. : Μοῦ βγάζουν κ' ἐμένα μερτικό. Τοῦ βγάζουν κ' ἐκείνου μερίδα. 12) Εὐρίσκω, συνάγω τι διὰ λογιστικῆς πράξεως κοιν. : Μὲ τὸ δικό μου λογαριασμό τὰ βγάζω περισσότερα. β) Εἰκάζω, συμπεραίνω κοιν. : Τί βγάζεις ἀπ' αὐτὰ ποῦ εἶπε; 13) Ὁδηγῶ, φέρω κοιν. : Τὸ μονοπάτι βγάζει 'ς τὸ δεῖνα μέρος. Δὲν ἤξερε τὸ δρόμο καὶ τὸν βγάζουν ὡς ἔξω ἀπ' τὸ χωριό. β) Συνοδεύω, προπέμπω κοιν. : Φεύγει ὁ δεῖνα καὶ τὸν βγάζω ὡς ἔξω 'ς τὴν πόρτα. Συνών. παρὰ βγάζω. 14) Διαπερῶ, διέρχομαι α) Ἐπὶ τόπου κοιν. : Βγάζω τὸν ἀνήφορο - τὸ δρόμο - τὸ ποτάμι κττ. β) Ἐπὶ χρόνου κοιν. : Ὁ ἄρρωστος τὴν βγάζει δὲν τὴν βγάζει τὴν βραδεῖα - τὸ χειμῶνα κττ. 15) Ἀποπερατώνω, τελειώνω κοιν. : Φέτο βγάζει τὸ παιδί μου τὸ γυμνάσιο. 16) Φέρω τι εἰς πέρας, συντελῶ κοιν. : Βγάζω τὸν ἀργαλειό "Ηπ. Τὸ βγάζω τὸ ταξίδι "Υδρ. || Φρ. Βγάζω δουλειὰ (κάμνω πολλὴν ἐργασίαν) κοιν. 17) Ἐκδίδω, δημοσιεύω κοιν. : Βγάζω βιβλίο - ἐφημερίδα κττ.

β) Κοινοποιῶ κοιν. : Βγάζω διαταγή - νόμο. γ) Λαμβάνω παρ' ἀρχῆς τινος ἢ ὑπηρεσίας ἔγγραφο ἢ ἄλλο τι παρόμοιον ἐπιτρέπον τὴν ἐνέργειαν πράξεώς τινος κοιν. : Βγάζω ἄδεια γάμον - διαβατήριο - εἰσιτήριο - πιστοποιητικό κττ.

18) Συνθέτω καὶ κοινοποιῶ κοιν. : Βγάζω τραγούδι. || Φρ. Βγάζω τραγούδι 'ς τὸ χορὸ (τὸ τραγουδῶ πρῶτος ἐγὼ καὶ ἔπειτα οἱ ἄλλοι). Τοῦ βγάζουν τραγούδι (συνθέτουν δι' αὐτὸν ᾄσμα ἐπαινετικὸν ἢ σκωπτικόν). 19) Κοινολογῶ, διαθρυλῶ κοιν. : Φρ. Βγάζω ὄνομα (διαθρυλούμαι) κοιν. Βγάζ-ζου λόγια (κατηγορῶ) Κουρ. 20) Δίδω ὄνομα ἰδίᾳ κατὰ τὸ βάπτισμα, ὀνομάζω κοιν. : Τὸ βαπτίζουν τὸ παιδί καὶ τὸ βγάζουν Γιάννη. β) Παρονομάζω, δίδω παρωνύμιον κοιν. : Βγάζω παρατσούκλι. 21) Κατορθώνω ν' ἀναγινώσκω τι, ἐπὶ γραφῆς κοιν. : Τὰ βγάζω τὰ γράμματα τοῦ δεῖνα ἢ τὸ γράψιμο.

Πβ. βγαίνω, βγάλλω, βγάνω.

*βγαινιτὸς ἐπίθ. βαῖτε Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. βγαίνω.

1) Ὁ ἐξελθών. 2) Ὁ ἀνατείλας : Ἐκη βαῖτε ὁ ἥλιος (εἶχε ἀνατελεῖ ὁ ἥλιος). 3) Ὁ ἀνελθών.

βγαίνω, ἐγβαίνω Καππ. (Ἀνακ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ.) ἐγουαίν-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ὄγουαίν-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Καρδ.) ὄουαίνω Ἀπουλ. ὄγβαίνω Πόντ. (Τραπ.) ὄγβαίνω Πόντ. (Οἶν.) ἐγβαίνω Ἀθ. Ἡπ. Θράκ. Καππ. (Ἀνακ.) Κάμπ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ματζούκ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἡγβαίνω-νω Κύπρ. βγαίνω κοιν. καὶ Καλαβρ. Καππ. βγαίνου βόρ. ἰδιώμ. βγαίν-νω Ἰκαρ. Ρόδ. Σύμ. κ.ά. βγαίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) βγαίνω Μύκ. βγαίνω Καππ. (Ἀξ. Ἀφσάρ. Οὐλαγ. Σίλατ. Φάρασ. Φερτ. Φλογ.) βγαίνου Καππ. (Μαλακ.) βκαίνω Καππ. βκαίν-νω Κύπρ. Ρόδ. φκαίν-νω Ρόδ. ἐβγήνω Πόντ. (Ὁφ.) βγήνω Πόντ. (Ὁφ.) βαῖ-νου Τσακων. Ἀόρ. ἐξέβα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Χαλδ.) ἐξῆβα Πόντ. (Ματζούκ. Τραπ. κ.ά.) ἡβγα Ἰων. (Ἐρυθρ.) Μεγίστ. Νίσυρ. κ.ά. ἔβγα Καππ. (Φάρασ.) Πρροστ. βγήκα Θράκ. (Σαρεκκλ.) β' πληθ. βγέστε Ἀθῆν.

Τὸ μεσν. βγαίνω, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐκβαίνω. Πβ. Κορ. Ἀτ. 1,219. Ὁ τύπ. ἐβγήνω διὰ τὸν ἀόρ. ἐβγήκα.

Α) Κυριολ. 1) Ἐξέρχομαι κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Καρδ. Μπόβ.) Καππ. (Ἀνακ. Ἀξ. Ἀφσάρ. Μαλακ. Οὐλαγ. Σίλατ. Φάρασ. Φερτ. Φλογ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Ματζούκ. Οἶν. Ὁφ. Σαράχ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων. : Φρ. Βγαίνω νὰ περπατήσω - νὰ ξεοκάσω - νὰ ξεζαλιστῶ - νὰ πάρω τὸν ἀέρα μου (βγαίνω ἐνν. ἐκ τῆς οἰκίας μου κττ.) Βγαίνω ἔξω (ἐξέρχομαι τῆς οἰκίας). Βγήκαν νὰ τὰ ποῦνε (ἐπὶ παιδίων τὰ ὅποια ᾄδουν τὰ κάλαντα). Βγαίνουν τὰ ἄγρια (γίνεται ἡ μεγάλη εἰσοδος τῆς λειτουργίας). Βγαίν' ἡ ψυχὴ μου (ἀγωνιῶ, μοχθῶ ἢ ξεψυχῶ). Μοῦ βγήκε ἡ ψυχὴ καὶ συνεκδ. μοῦ βγήκε ἡ πίστι - ὁ Θεὸς (ἐμόχθησα καθ' ὑπερβολήν). Βγαίνω ἀπ' τὴ φυλακὴ (ἀπαλλάσσομαι τῆς φυλακῆς). Βγαίνω ζημιωμένος - κερδισμένος ἀπ' τὴ δουλειὰ (ἐπὶ κερδοσκοπικῆς ἐπιχειρήσεως). Μοῦ βγήκε ἀπ' τὴ μῦτι (ἐπὶ δυσαρέστων ἐπακολουθημάτων καλοῦ τινος πράγματος, δυσαρέστου καταστάσεως ἀκολουθούσης εὐχαρήστησιν). Μοῦ βγαίνει ξινὸ (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Βγαίνει ἀπ' τὸ νοῦ (λησμονεῖται). Μὲ τὸ τσεγκέλι βγαίνουν τὰ λόγια ἀπ' τὸ στόμα του (ἐπὶ τοῦ δυσκόλως ὁμιλοῦντος) κοιν. Βγαί' στρέμμα (ἀνασκάπτεται βαθέως, οἶον : ἃ δὲ βγῇ στρέμμα τ' ἀμπέλ', δὲν καρπίζ') Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ἐξῆβεν ἔξ' (ἀπεπάτησεν) Τραπ. Ἐξέβεν ἀσ' σὸ νοῦ μ' (βγήκε ἀπὸ τὸν νοῦν μου, τὸ ἐλησιμόνησα) Χαλδ. Ἐξέβεν δονάρ' (ἐβγήκε νέος ἐσμός μελισσῶν) αὐτόθ. Τὸ γάλαν - τὸ φαεῖν ἐβγαίν' κα (βράζον ὑπερεκχειλεῖται) αὐτόθ. || Παροιμ. Ἀσ' σ' ἔναν τ' ὥτιν ἐμπαίν' κι ἀσ' σ' ἄλλο ἐβγαίν' (ἐπὶ λόγου, συμβουλῆς κττ. μὴ προξενούντων αἰσθησιν εἰς ἐκείνον πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνονται) αὐτόθ. Ὁ κόχλον ἐξέβεν ἀσ' σὸ τζέπλ'ν ἀτ' κ' εἶπεν, φτοῦ καὶ μέρ' ἐμ' τε. (τὸ σαλιγκάρι βγήκε ἀπὸ τὸ καύκαλό του καὶ εἶπε, φτοῦ καὶ ποῦ ἤμουν! ἐπὶ τοῦ περιφρονοῦντος τοὺς οἰκείους ἢ τὴν πατρίδα, διότι ἀνῆλθεν εἰς ἀνωτέραν κοινωνικὴν θέσιν) αὐτόθ. Γνωμ. Ἡ ἀρρώστια μπαίνει μὲ τὸ σακκὶ καὶ βγαίνει μὲ τὸ βελόνι σύνθηθ. || Ἀσμ.

Ἐ τὴν πόρτα σου ξενύχτησα - ν' ἀπάνου 'ς τὸ χορτάρι καὶ βγήκες καὶ μὲ πάτησες μὲ τ' ἄσπρο σου ποδάρι Λευκ.

Ἀνοῖξαν τὰ ἐπουράνια τοαὶ βγήκαν δυὸ ἀντιζέλοι το' ἡβγάλανε διαλαλημὸ ὅποια ἀγαπᾷ νὰ παίρηγ Ἀνδρ.

Ἐ τὸ χρόνο ἡβγε μὲ σπαθί, 'ς τσοὶ δυὸ βγε μὲ κοντάρι Ἰων. (Ἐρυθρ.) Καὶ μεθ' ἀπλῆς ἢ ἐμπροθέτου μετὰ τοῦ (εἰς) αἰτιατικῆς πρὸς δήλωσιν τοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ τέρματος τῆς ἐξόδου καὶ κινήσεως κοιν. : Βγαίνω κάθε μέρα κυνήγι - περίπατο κττ. Βγαίνω 'ς τὸν ἥλιο - 'ς τὴν λιμακάδα κττ. Βγαίνω 'ς τὴ γύρα - 'ς τὸν κάμπο - 'ς τὸ μαλακόνι - 'ς τὸ παρὰ θυρο - 'ς τὴν πόρτα - 'ς τὴν ταράτσα κττ. Βγαίνω ἀπ' τὸ λιμάνι 'ς τ' ἀνοιχτὰ - 'ς τὸ πέλαγος κττ. κοιν. Βγήκε 'ς τὴν κλειμὰ - 'ς τὸ χορὸ κττ. Ἡπ. || Φρ. Βγαίνου 'ς τ'ν ἄκρ' (τελειώνω, συντελοῦμαι) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Ἀσμ.

Ἀς ἔβγω 'ς τὴν γειτόνισσα 'ς τὴν ὄνειροδαλῦτρα νὰ μ' ἀναλύση τ' ὄνειρο αὐτὸ ποῦ εἶδ' ἀπόψε (ἀναλύση = ἐξηγήση) Νίσυρ.

Ἰβγαῖτι, ἀγώρια, 'ς τοῦ χουρὸ, κουρίτσι, 'ς τοῦ σιργιάνι νὰ ἰδῇτι κι νὰ μάθῃτι πῶς πᾶνιτι ἢ ἀγάπη

Μακεδ. Καὶ μετβ. κάμνω τι ἢ τινὰ νὰ ἐξέλθῃ, ἐξάγω, ἐκβάλλω Ἀθῆν. (παλαιότ.) Αἶγιν. Ζάκ. Ἡπ. Κεφαλλ. Μέγαρ. Πελοπν. (Κορινθ. Ξηροχώρ.) Σάμ. Στερελλ. (Λεπεν.) κ.ά. : Τὸν πᾶνω καὶ τὸν βγαίνω ἔξω ἀπ' τὸ σπῖτι Ἀθῆν. Βγαίνει ἓνα μαχαίρι καὶ τὸν μαχαίρωνει 'ς τὴν κοιλίᾳ αὐτόθ. Βγαίνω αἷμα ἀπ' τὴ μῦτι - ἀπ' τὸ στόμα αὐτόθ. Βγαίνει καὶ τοῦ δίνει ἓνα χαρτί Ἡπ. || Φρ. Βγαίνω τὴν ψυχὴ ἐνοῦ (βασανίζω, τυραννῶ) Κεφαλλ. Τὸ βγαίνει ἀπ' τὸ κεφάλι του - τὸ μυαλό του

